

Tekst artikel uit de Huizer Courant van 6 juni 2002:

'S ZONDAGSMIDDAGS NOG GEHEIME BESPREKING IN TIMMERFABRIEK 'DE ZUID' VAN KLAAS SNEL

Timmerfabriek 'De Zuid' in Huizen van de 39-jarige timmerman Klaas Snel (foto boven) stond vlak bij het Phohi-zenderpark (foto onder) en bood zo een goed zicht op het aflossen van de Duitse wachten. Dat was belangrijk voor de drie verzetsmensen, waardoor ze nauwkeurig het tijdstip konden bepalen waarop ze hun sabotageplannen uit moesten voeren. Helaas is het nooit zover gekomen. Verraad bracht de bezetter op de hoogte van hun voorgenomen actie, wat het drietal met hun leven moest bekopen. De dochter van Klaas Snel, Frieda Muts-Snel, was als 15-jarige ooggetuige van de arrestatie van haar vader.

Geheime bespreking

De timmerfabriek stond achter het huis van het gezin Snel aan de Eemnesserweg. Volgens Frieda's moeder was er zondagsmiddags nog een geheime bespreking geweest tussen Brands, De Waal en Snel in 'De Zuid'. Waarschijnlijk waren er ook twee Rijks Duitsers bij het overleg betrokken, die naar verluidt later in Hilversum zijn gefusilleerd. Deze Duitsers waren voor het uitbreken van de oorlog met Nederlands vrouwen getrouwd, maar moesten wel dienst nemen in het Duitse leger.

Sabotage Phohi-zenders

"Het gesprek in de timmerfabriek moet over de sabotage aan de Phohi-zenders zijn gegaan," denkt Frieda. "Woensdag 27 september 1944 kwam ik uit het dorp naar huis waar ik had gehoord dat politieagent Arie de Waal was opgepakt in de Parkstraat".

“Ik vertelde dat aan mijn ouders. Mijn opa was bij ons in huis en we zouden met elkaar nog naar een verjaardag gaan. Omdat het na Dolle Dinsdag was, moest je om acht uur binnen zijn. Onze fietsen stonden al buiten, maar we zijn nooit bij die verjaardag aangekomen. Mijn opa was gelukkig al weg, toen ik rond half zeven opeens twee jeeps voor het huis zag staan, met daarin Duitsers die naar het dak keken. Op het huis van onze burens lagen zo’n tien Duitse militairen ter bewaking van de zenders. Er waren regelmatig luchtaanvallen op de zenders en dan moest ik altijd plat gaan liggen”.

Grüne Polizei

“Op deze woensdag stond in een mum van tijd de Grüne Polizei in ons huis en ook bij de burens. Mijn vader stond op dat moment in de lange gang, die de verbinding vormde tussen de keuken en de garage. Mijn moeder en ik moesten weg en even later zag ik mijn vader lijkbleek, recht voor zich uitkijkend, te midden van de Duitsers in de jeep zitten en wegrijden.

Donderdag 28 september heeft mijn moeder nog allerlei pogingen gedaan om erachter te komen waar mijn vader was, maar ze kreeg er geen antwoord op. Later hebben we gehoord dat hij naar de Kolonel Palmkazerne in Bussum zou zijn gebracht”.

Fusillade

“Die donderdagmorgen hebben we schoten gehoord. Dat moet de fusillade in Huizen zijn geweest. Ik hoorde later dat er op dat moment leden van de ondergrondse Laren/Blaricum in de schoorsteen van de steenfabriek hebben gezeten. Die moeten de schoten hebben gehoord of misschien zelfs gezien. Vrijdag 29 september moest mijn moeder op het politiebureau komen, waar ze moeite hadden haar de waarheid te zeggen. Ze zei het zelf: ‘Hij is gefusilleerd’, waarna ze wat persoonlijke bezittingen terugkreeg.”

Gefusilleerd door de Duitsers op 28 september 1944: Klaas Snel , Arie de Waal en Jakob Brands (olnr.)

Eresaluut

Het leven van Frieda en haar moeder veranderde in korte tijd in vele opzichten. Ze moesten een man en vader missen, hun huis verlaten en de timmerfabriek afstaan. Samen met Frieda’s opa woonde het gezin drie maanden bij familie in Bussum. Vanaf 1 januari 1945 kwam de familie Snel weer in Huizen te wonen. Nu aan het Populierenlaantje.

Daar verscheen volgens Frieda regelmatig een Duitser aan de deur. “Dan hoorden we het gedreun van zijn laarzen en vertelde hij wat er allemaal uit de fabriek was gevorderd en meegenomen.”

Ondergedoken Engelse piloten

Via een lezing van de Historische Kring Huizen kwam Frieda te weten dat ene Hogenbirk - die als schilder had gewerkt bij de gebr. Rebel- via haar vader een ‘Ausweis’ had gekregen. “Juffrouw van Deventer, onderwijzeres op de Koningin Julianaschool had daar veel werk van gemaakt,” weet Frieda. “Ook heb ik wel eens gehoord, dat mijn vader iets te maken had met ondergedoken Engelse piloten. Maar het fijne weet ik er niet van.”

Begraafplaats

Tot aan het einde van de oorlog wist Frieda niet waar haar vader begraven lag. “De begraafplaats aan de Ceintuurbaan was gesloten en werd alleen geopend voor een begrafenis”.

Foto © 2023 Pia Media: het grafmonument van Snel, De Waal en Brands op de Oude Bergraafplaats in Huizen.

“Op 7 mei 1945 werden mijn moeder en ik gewaarschuwd dat de plaats waar mijn vader lag, bekend zou worden gemaakt. Bij de muzikent was het feest vanwege de bevrijding. Flarden van muziek drongen tot ons door. Op de begraafplaats stond een aantal BS-ers in blauwe overall, met hun geweer in de aanslag. Er werd een eresaluut gegeven. Ik was helemaal overstuur, zo erg was ik geschrokken.”

Verloofde bleek Klaas Snel te kennen

Toen Frieda in 1947 bij de Amsterdamse Bank in Hilversum ging werken, ontmoette ze Thijs Muts, met wie ze later trouwde. Toen Thijs voor het eerst bij Frieda thuishkwam, schrok hij van de foto van haar vader, alhoewel hij wist dat haar vader gefusilleerd was. Hij bleek Klaas Snel te kennen van hun gezamenlijke fietstochten vanuit Amersfoort naar Baarn, waar Thijs bij zijn ouders woonde. Klaas Snel dronk hier dan altijd een verfrissing, alvorens hij het laatste stuk naar Huizen aflegde.

Nooit heeft Klaas Snel aan Thijs verteld wie hij was en wat hij deed. “Alleen had mijn vader de laatste keer gezegd: Je zult me voorlopig niet meer zien, maar na de oorlog kom ik je beslist opzoeken. Dat is natuurlijk nooit gebeurd”, vertelt Frieda. Haar moeder kon het verhaal nauwelijks geloven, maar Frieda wel, omdat Thijs nauwkeuring beschreef hoe haar vader op zijn Simplex rijwiel reed. Op de bank in Hilversum werkte ook een juffrouw Willy Zoon of Zoom, wier vader bij de ondergrondse van Laren/Blaricum had gediend en die tijdens de fusillade bij de kalkzandsteenfabriek in de schoorsteen had gezeten.

Deelneming Koningin Wilhelmina

Op 1 maart 1946 ontving de weduwe van Klaas Snel een brief van Koningin Wilhelmina waarin zij haar deelneming betuigde: “Uw man Klaas Snel werd op 28 september 1944 door de Duitsers op laaghartige wijze van het leven beroofd. Ik kom U mijn hartelijke deelneming betuigen bij dit voor u zoo zware verlies. Moge zijn nagedachtenis U een steun in het verdere leven blijven”, aldus Wilhelmina *(foto onder)*.

Verrader

“In het voorjaar van 1950 kwam de Huizer politie met een man in een Duits uniform aan de deur, waarvan ze beweerden dat hij de verrader was geweest”, vertelt Frieda. “Mijn moeder had hem nooit eerder gezien en wilde hem dus daarom ook niet beschuldigen. Na mijn huwelijk in 1952 kwam een fotograaf uit Baarn enige dagen later onze trouwfoto’s brengen. Hij zag het portret van mijn vader staan en zei meteen: “Die man ken ik”. Toen ik vroeg hoe mijn vader dan heette, zei hij: “Dat weet ik niet. Maar ik ken hem uit het verzet.”